

עלי מרפא
שער הגליון
יון הונגרי
למעשה
בני היכלא

השמועה שלנו - ישועות ה'
חוטאי הציצית, הסתכלות אמיתית
רבינו מתבונן אלי
הדיבור נגד ממון, אוהבים?
ישועה במקלט בית הכנסת

התורה הזמנית:

רפואת האמונה
לימוד פרשת השבוע
חיזוק לאור המצב
איך לרגל בהצלחה
עצת המרגלים
האיך להרגיש אור ה'
הלכות נרות שבת ג.

דרכי נועם
רוא דשבת
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פטוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

להיות בקשר מרחוק

הציצית - חוטים בסך הכל, אבל הם נמצאים בארבע קצוות הבגד, ומלווים את היהודי בארבע כנפות הארץ

נשמה יהודית מגיעה ממקום גבוה, גבוה וקרוב מאד. מתחת כסא הכבוד. היינו שם כל אחד מאתנו, חבוקים ודבוקים בה' אלוהים חיים, במקום ובמצב הכי טוב קרוב ואהוב שרק שייך. משם, ברגע אחד, הנשמה יורדת למקום הכי רחוק, הכי נמוך, והכי בודד. לעולם העשייה. עולם של בדידות, של רדיפה, ושל ריקנות.

דרך הציצית, העיניים שלנו מביטות ופוגשות את העיניים שמלמעלה. וכששני העיניים נפגשים - שום דבר שבעולם לא יכול לנתק ביניהם.

אלא אם כן יש שם ציצית. מאד קל וכמעט מתבקש, להסתכל ימינה ושמאל ולומר: אהה, זה העולם שבו אני נמצא? טוב, מה לעשות. נלמד להסתדר אתו. מהמסקנא הזאת, אין תחתית שנמנע מאתנו להגיע לשם, כי אם ממילא אנחנו כאן אז מה כבר משנה. זו האופציה הכי הגיונית ומתבקשת למי שמוצא את עצמו רחוק אלפי פרסאות ממקור מחצבתו, בלי שום יכולת לחזור, ובעיקר בלי יכולת לתקשר עם המקור.

אמצעי תקשורת - משנה את כל התמונה. אם במקום הרחוק אליו הושלכתי נמצא אתי בצמוד אמצעי תקשורת, שבו אני יכול להיות בקשר צמוד ורציף עם המקור ממנו באתי, אם כך לא 'הושלכתי' אלא 'נשלחתי'. אינני 'דרוק' אלא 'סוכן'. זוכרים אותי, רוצים אותי, ומחכים לשמוע ממני. אם כך, זה סיפור אחר לגמרי. אני לא כאן כדי להתרחק ולהתפרק, אלא כדי לפעול ולבנות לקרב ולהתקרב.

זוהי הציצית. אלו חוטים בסך הכל, אבל הם נמצאים בארבע קצוות הבגד, ומלווים את היהודי בארבע כנפות הארץ. החוטים הללו הם חוטים אלחוטיים של תקשורת בין היהודי לבוראו, לא משנה איפה ומתי שרק יהיה. הם נקראים בשם ציצית מלשון 'הצצה'. דרך החוטים הללו - אנו יכולים להציץ מבעד לעולם, ולראות ולהיזכר בים, ברקיע, ובכסא הכבוד. ואז לתפוס שיש עוד משהו שמציץ: משיגה מן החלונות מציץ מן החרכים.

דרך הציצית, העיניים שלנו מביטות למעלה, ופוגשות את העיניים שמביטות מלמעלה. וכששני העיניים הללו נפגשים - שום דבר שבעולם לא יכול לנתק ביניהם. ע"פ לקו"מ סי' ז'

בימים אלו תקועים רבבות יהודים רחוק מארץ הקודש ומביתם, מבלי יכולת לחזור כפי שרצו ותכננו. חתנים וכלות, הורים או ילדים, שחשבו רק 'לקפוץ ולחזור', והם אכן קפצו אבל לא יכולים לחזור. ליבנו תפילה שייפתחו שערי שמים בכל הבחינות, ויוכלו בני ישראל לחזור לארצם ולביתם.

ננסה לדמיין את אותו מצב בדיוק, אבל ללא שום אמצעי תקשורת. אילו לא הייתה קיימת בעולם אפשרות כזאת להתקשר ולשוחח מרחוק, או לחילופין אילו גם האפשרות הזו הייתה נחסמת - מדובר היה בקטסטרופה אחרת לגמרי, שקשה אפילו לדמיין. זו הזדמנות להודות לה' על כך שנתן בלב בני אדם לייצר אמצעי תקשורת, דרכם אפשר להיות בקשר גם מרחוק. וגם הזדמנות נפלאה להתבונן בעניינה של מצות ציצית.

סימן היכר

מצות ציצית, היא ללא ספק אחת מסימני ההיכר הבולטים של יהודי. התפילין, התורה, התפילה, השבת, תופסים זמן ו/או מקום מסוים בחייו של יהודי, אבל הציצית מלווה אותו כל הזמן. איך אתה יודע שראית יהודי? כיפה וציצית. אפילו האנוסים בספרד שלא יכלו לקיים כמעט מצוות, הקפידו להחזיק ציצית בבגדיהם, וחלקם אף נחשפו בעקבות כך.

מצד אחד מצות ציצית היא מצוה קלה מאד לקיים. מה צריך בסך הכל? לקשור כמה חוטים בשולי הבגד, וללבוש אותו. זהו. מרגע זה והלאה, זוכה הלוכש למצות עשה בכל רגע ורגע. מצד שני, אותה מצוה, שכל כך קל לקיים, איננה רק 'אחת מהמצוות' - אלא מצוה ששקולה כנגד כל המצוות, ובכל יום אנו קוראים עליה פעמיים ביום, במעמד הכי קדוש ונעלה של היהודי: קריאת שמע.

מה יש בה במצוות ציצית, שהיא כל כך חשובה ויקרה? מה הסוד של אותם חוטים בשולי הבגד, שהפך אותם להיות הסממן היהודי?

הצצה מרחוק

את הציצית אנו מצווים לקשור על ארבע כנפות הבגד. גם לעולם ישנם ארבע כנפות, וכפי שאנו מבקשים: והביאנו לשלם מארבע כנפות הארץ. 'כנפות הארץ' שם הכוונה לקצוות הרחוקים והנידחים ביותר בעולם. שם בדיוק אנו זקוקים לאותם חוטי הציצית, ולכן אנו גם אוספים את ארבע כנפות הטלית באמירת תיבות אלו.

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

כל השמחות שלנו הם ישועות ה' ונמלא אותנו העצומים

יום ה"ה בראשית תקצ"ה

בני חביבי... והנה כבר שמעת מהיחסים וההבדלות שהיו לנו בימים שעברו, ואף על פי כן חסדו גבר עלינו ובישועתו הנפלאה יתברך הייתי בשמחה בימים האלו יותר משאר שנים, גם ביום אסרו חג סבב השם יתברך בנפלאותיו שרפי שומאל צורך עשה סיום התורה ונבד אותי להכניס הספר תורה לבית הכנסת, והייתי בשמחה תהלה לאל, באסרו חג לעת ערב, אצל הבית הכנסת מבחוץ ובתנים בתוך הבית הכנסת ורקדתי הרבה בשמחה, וגם זה מאת ה' היתה, כי כל השמחות שלנו הם ישועות ה' ונמלא אותנו העצומים, כי חדות ה' היא מעוננו, ועונה בני מה מאד החיית את נפשי בקמה שפנתה שפנתעוררת לקום בחצות מחמת הבדלות שלנו, כך הוא המדה, וכן יפה לנו לשבד לפני על ידי זה, אך ביותר צריכין להתעבד להתנחם בשמחה ברב היום נכלול על גדל חסדו יתברך, אשר זכינו להנצל מלהיות בכלל המתעבדים על נקודות האמת, וזה ללא ה' עזרתה לנו כמעט חס ושלום היינו גם כן עומים, ברוך השם אשר הבדילנו מהם, והאיר לנו האמת לאמתו, כן יהיה ה' עמנו, שנזכר לפני דבריו הקדושים, ולילך בדרךנו הנוראים ועצמותי הקדושות, שהם עצות ה' אשר לעולם ועמדה: נתן מברסלב:

חק ולא יעבור

יום	יום	לחודש	ליום	ליום	ליום
שבת	כח	כז	כז	כז	כז
א	כז	כח	כח	כח	כח
ב	כז	כח	כח	כח	כח
ג	כח	כח	כח	כח	כח
ד	כח	כח	כח	כח	כח
ה	כח	כח	כח	כח	כח
ו	כח	כח	כח	כח	כח

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן ד'א תורה ס"א - ח"ב תורה ה'

רבינו התכוון אלי!

- כל דיבור שיצא מפיו הקדוש, או מפי רבי נתן, או מגדולי אנשי שהיו אנשי אמת, כשיש דיבור כזה ואני שומע אותו, אפילו אם זה לא כתוב בספר, אבל אני שומע את זה, אני צריך לחשוב 'למה אני שומע את זה?' אם אני שומע את זה, מתכוונים אלי.

תקשיב היטב לדיבור, זה נוגע אליך גם כן, כי אם זה לא היה נוגע אליך, לא היית שומע את זה.

לוקחים תורה שרבינו מדבר שם מאמונה, ומתכוונים גם אלי, האם אין לי אמונה? הלא יש לי אמונה, הרי אני מאמין בה'.

אמונה היא תפילה. כשהשי"ת עוזר ומרגישים את מעלת כל מילה בתפילה, רק אז אפשר להתחיל להרגיש כמה אני רחוק מזה, כמה אני רחוק מזה, אני מוציא דיבור מהפ, האם זה עם כל האמת? נמצא שהדיבור שייך גם אלי.

כך הוא חושב לו, 'רבינו לא מתכוון אלי, הוא מתכוון שם לרחוקים, אבל אני, זה הלא אני, מה, הוא מתכוון אלי?'

אם רבינו אומר את זה, הוא מתכוון אלי!

היו אצלינו אנשים ספורים בלבד שידעו והרגישו את זה.

היו כאלה זקנים שהיו צועקים על הציון של רבינו בקול קולות.

רבי ישראל מטראוויץ צ"ל זקן ואיש צדיק, וצועק על הציון של רבינו 'ראה מסוכן כמוני, כמוני' בכאלה צעקות.

איך הוא יכול לצעוק 'ראה מסוכן כמוני'? הלא הוא היה בצעירותו יהודי כשר, ובוודאי בזקנותו, איך הוא היה יכול לצעוק כך?

אבל אם מדברים מאמונה ויודעים שזה מה שרבינו רצה, וזו האמת שבדרך של רבינו, יכולים גם בגיל תשעים לצעוק 'ראה מסוכן כמוני'.

דיבור של רבינו, צריכים לדעת - שייך לכל אחד. כל אחד כפי ערכו. אם אני שומע את זה, מתכוונים אלי ג"כ.

השי"ת ירחם עלינו שאת זה נזכה לזכור טוב, שיש לנו רבי רחמן, ורבינו רצה רק שכל אחד ימשוך את עצמו אל האמת, שזה נקרא 'תמימות ופשיטות' כל אחד כפי ערכו. ואז יהיה בן אדם אחר לגמרי, מהות אחרת לגמרי.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אסור לספר על מידות רעות שיש באדם, כגון לומר עליו שהוא בטלן, קמצן, גאווות, אכזר, או כעסן.

וכן אסור לספר על אדם סיפור שמתוכו ניכר מידותיו הרעות, למשל:

א. לספר על אדם שבאו לבקש ממנו צדקה והוא נתן להם חצי שקל וביקש עודף.

ב. לספר על אדם שאינו הולך לחתונה אם לא יתנו לו סידור קידושין או לברך שבע ברכות.

ג. לספר על אדם שרק אומרים לו מלה אחת, ותיכף הוא מתחיל לצעוק.

ד. לספר על בחור שישב לו בנחת באוטובוס, ונתן לזקנים לעמוד.

ואפילו לספר על אדם שאינו נוהג באחד מהמידות ששבו החכמים, כגון אם מספרים על אדם שהחזיר עלבון כשהעליבו אותו שלא כדין, ולא היה מן הנעלבים ואינם עובלים. אסור, משום הורדת ערך. [קיצור הל' לשה"ד]

פ"ב סעף א-ב

ואתה שונא וממאס בתכלית השונאה והמאוס את כל מי שרוצה לעודד דין ולהלשין ולקטרג חס ושלום על בני ישראל עמו, ובפרט בשעה שהם נזופים מלפניה על ידי חטאיהם ופשעיהם ועוונותיהם, אך על פי שחטאו לפניך באמת: (ליקוטי תפילות לח)

העולם תמה שיש מי שמדבר נגד הממון

בתורה, להסכים להיות חיי דחק ושלא לצאת מהבית מדרש לעשות לפרנסתם. אבל כל זאת רק משום חשיבות עסק התורה, כי מצד שני משתדלים שיהיה שידוך חשוב עם בעלי ממון, ושיהיה מסודר באופן שלא יהיו לו דאגות, כלומר עדיין מכבדים את הממון.

ד] אך המלחמה שרביז"ל הקדיש לתאוות הממון לא מצאנו כדוגמתו, המלחמה על עצם האמונה בממון כבעל כח. המלחמה על הרצון להיות מסודר בממון, במקום להשליך עצמו על השי"ת. ההסתכלות הזו נחשבת ככפירה על עצם מהות החיים, ונראה הדבר כמשונה ומשוגע ממש.

וכפי שרביז"ל הנהיג שאין חייבים לדאוג להיות מסודר בכל דבר, אלא להנהיג החיים רק ע"י תפילה והתבודדות, לפתוח את העיניים ולהמשיך ניסים למעלה מדרך הטבע, כפי שאכן ניכר אצל תלמידי רביז"ל לדורותיהם. הצעקה הזו שרביז"ל הכניס בעולם שכאשר שמישיח יבוא, כל מי שיהיה יותר מסודר ופחות משליך עצמו על ה', יהיה לו יותר בושה מחבירו. ואין הכוונה להיות מופקר, כי רביז"ל לא אהב הפקירות (שיחות הר"ן סי' נ"א), אלא לייסד את החיים באופן שתמיד הוא עומד תלוי בהשי"ת.

ועל כן היה תמוה אצלם הייתכן שיש אדם שמדבר כך, ואז הבינו שמא זה הוא הבעל תפילה, כי כבר יצא שמועה שיש בעל תפילה בעולם.

והיה הדבר תמוה בין אנשי העיר על שבא אדם אצלם ומדבר אליהם כדברים האלה הפך אמונתם, והרגישו בעצמן, אולי האדם הזה הוא הבעל תפילה, כי כבר נשמע אצלם, שיש בעל תפילה כזה בעולם.

א] רביז"ל מספר על הבעל תפילה שנכנס למדינה של העשירות בדרך פלאית ומתחיל לבלבל אותם באמונתם החזקה בממון. ומרוב שהיו מאמינים בממון כאילו הוא הדבר החזק ביותר בעולם, וכל שווי וערך החיים הוא כפי ריבוי הממון, היה פלא אצלם שמסתובב אדם בתוכם ומערער את האמונה החזקה בממון, כאילו הוא הבל הבלים, ושהממון רק מרמה את האדם בדמיון של כח.

ב] ובאמת הוא פלא גדול שמסתובב צדיק מופלא כמו רביז"ל בעולם ומערער את כל האמונה והדמיונות שהעולם עשה סביב לממון. עד שהעולם תמה ומסתכל על הדיבורים האלו כדיבורים של כפירה בעצם מציאות החיים. כי ענין הממון כ"כ מרמה את העולם עד שאפילו אצל הכשרים והיראים המשתדלים להינזר מתאוות והבלי העולם, בכל זאת בממון קשה להם לברר הברור הזה ולעמוד כאיש חיל לבזות את הממון.

ג] ושוב נדגיש את מה שהזכרנו לכל אורך ביאורנו, שחומרת התאוות ממון הוא לא בעצם בזוז הזמן שעוסקים בממון במקום לעסוק בתורה ותפילה, כי המלחמה בזה עוד שמענו ומצאנו לעורר את הבני תורה לעסוק ולעמוד

הליכות

שיחות ומנהגים

מעלת המקורבים

רץ! רץ!

אמר רבינו בזה הלשון: "אצלי יש שלוש פתות חסידים: פתה של חסידים שרוצים לשמוע תורה, פתה של חסידים שרוצים לחטוף שירים, ופתה של חסידים שרוצים לחטוף חסידים". ופתה רבינו ז"ל למהדרן"ת ולרבי נפתלי ואמר להם: "ואני רוצה שאתם תהיו מאלה התקועים והקוקים (אפסיוס) בתוך לבדי".

רבינו ז"ל אמר בזה הלשון: "עבדני אף אחד עוד לא הפסיד".

רבינו ז"ל אמר לאנשי שלומנו: "אצלכם היא כבר עברה קשאתם בקרה שחורגה!".

רבינו אמר: "מכאן יבואו אדם לזכות את מדרגת העולם, היכן הם עומדים ואוחזים".

רבינו הקדוש אמר: "מיינע לייט וועלן האבן דעם גרעסטן כבוד - און דעם גרעסטן בידון!" - "לאנשי יהיה הכבוד הגדול ביותר - והבדיל הגדול ביותר!".

רבינו אמר: "תכף קשוצא האדם מידתו ביתי ללך לביתו - אני כבר מתאושש ממנו". כלומר ששוב אינני בטוח מה יהיה עמו: שיח שרפי קודש

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ה' מאמר ה'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, כי חק לישאל הוא משפט לאלהי יעקב.

א. העיקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה כי יש סובלי חלאים, שיש להם מכות מפלאות, והם סובלים החללים רק בשביל נפילת האמונה, בבחינת (דברים כ"ח): "והפלא ה' את מכתך מכות גדולות ונאמנות וכלים רעים ונאמנים" ונאמנים' דיקא, כי הם באים על-ידי פגם אמונה, כי על-ידי נפילת האמונה באים מכות מפלאות, שאין מועיל להם לא רפואות ולא תפלה ולא זכות אבות כי כל הרפואות הם על-ידי עשבים, והם גדלים רק על-ידי אמונה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (הגמ' ח'): "אין הנשמים יורדין אלא בזכות אמונה", שנאמר: "אמת מארץ תצמח, וצדק משמים נשקף" שפשי אמונה, אז נשמים וצומחים עשבים, ואז יש רפואות, אבל על-ידי נפילת האמונה אין נשמים, ואז אין רפואה גם עקר בח הרפואה שיש בכל עשב ועשב הוא על פי הסדר שיש להזרעים, לפי המקום ולפי הזמן.

כי יש עשב, שעקר בחו לרפאות הוא רק בשקוצרין אותו, עד שלא הביא שלישי, ואחר כך אין בח לאותו עשב לרפאות וכן יש עשב, שפחו רק בשנמנו, עד שנפול מאליו, וכיוצא בזה, כפי הסדר של הזמן שיש להם, וכן יש סדר לפי המקום-שבמקום זה גדל זה העשב, ובמקום אחר גדלים עשבים אחרים, ועקר בהם לרפאות הוא רק על פי הסדר שיש להם לפי הזמן והמקום.

וסדר הזרעים הוא על-ידי אמונה, בבחינת (שבת לא): 'אמונה-זה סדר זרעים', שעל ידי אמונה נעשה הסדר של הזרעים לפי הזמן והמקום, שעל-ידי זה יש להם בח לרפאות, ועל פן על-ידי נפילת האמונה אין מועיל רפואות וכן תפלה הוא גם בן בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות י"ז) "ויהי ידיו אמונה", ותרומו: 'פרישן בצלו' וכן זכות אבות נתגלה גם בן על-ידי אמונה, בבחינת (שיר-השירים ב): 'הנצנים נראו בארץ' "הנצנים-אליו אבדו, כמו שכתוב בזה הקדוש (מקדמה א), הם נראו ונתגלו בארץ שהיא בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "שכן ארץ ורעה אמונה", בבחינת: 'עפר מאנא דבקהו' (תקוני זתר, תקון ע"ב) על-פן על-ידי נפילת האמונה אין מועיל לו לא רפואה ולא תפלה ולא זכות אבות, כי כל אלו הם בחינת אמונה פנ"ל וגם אין מועיל להחולה קול צעקה של אה וגניחות, שלפנימים מועיל להחולה אלו הקולות, שמרחמין עליו על-ידי קולות הללו, אבל על-ידי נפילת האמונה גם זה אין מועיל, כי הגניחות וצעקות אה הנ"ל הם קול בלא דבור, וקול-זה בחינת אבקהו, כי הקול כולו מאש מים רוח (תקון סט), שהם בחינת תלת אבקהו, והם נראין ונתגלין רק על-ידי אמונה, שהיא בחינת עפר מאנא דבקהו ועל פן על-ידי נפילת האמונה אין מועיל לו גם הקולות הנ"ל וגם על-ידי זה בעצמו אין מועיל לו רפואה, כי עקר הרפואה היא על-ידי התמזגות היסודות, כי יש ארבעה יסודות: אש, מים, רוח, עפר, וצריך לזה חכם גדול, שידע על פי (דאקטריי) למזג היסודות שיש בכל אחד ואחד מן העשבים, כפי הרפואה שצריך זה החולה לפי קלקול היסוד, שנתקלקל ונחלש אצל זה החולה (גם בהקדמת הקול יש בחינת התמזגות היסודות), ועל פן על-ידי פגם אמונה, שעל-ידי זה נפגם בחינת הארבעה יסודות, כי כלם מתגלין רק על-ידי בחינת עפר שהיא מאנא דבקהו, על-פן אין לו רפואה:

העיקר הוא האמונה

רבינו מתחיל את התורה ומגלה שהעיקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש ולחזק את עצמו באמונה, כי אצל הרבה אנשים אמונה הוא לא דבר שצריך לחזק אותו, כי העיקר שהוא מאמין ואינו כופר, אבל האמת היא שאמונה אינה רק מה שאדם מאמין, אלא אמונה הוא עיקר עבודת האדם ועיקר חייו, כי עבודת האמונה הוא "לחשוב מחשבות של אמונה" בכל דבר שעוסק ובכל דבר שרואה, ובזה יש אין סוף דרגות וצריך בכל לחפש ולראות איך יכול לחזק את האמונה יותר ויותר.

אמונה וניסים במקלט

לשער מנדלבאום' שגבל עם השטח הירדני. מקום מתוח ומסוכן, שנחשב לאחת הנקודות הרגישות ביותר בירושלים המחולקת, ועם זאת העדיפו השכנים לשהות בו, אם מחוסר בריה, ואם מפני התקווה שהצדיקים השוהים בו יגנו עליהם בזכויותיהם הכבדות. כאשר פגז נפל בסמוך בקול רעש נורא, הקירות רעדו, והפחד השתלט על הנוכחים. הנוכחים הגיבו כל אחד בדרכו שלו - תיאר לימים בנו של רבי שמואל, הרה"ח רבי שמעון ישראל שפירא, שהיה אז בן תשע-עשרה. היו שפרצו בבכי, אחרים פתחו בזעקות היסטוריות, האדמו"ר מזוועהל אמר בדביקות עצומה פעם אחר פעם את פסוקי 'אז ישיר', ונפשו עלתה על גדותיה בהמייתו וכיסופיה.

הגרי"ש אלישיב ישב עם הגמרא בין עשרת אצבעותיו, כל כולו נתון בעומק הסוגיא, כשהוא לומד בקול ניגון בנעימה הידועה שלו, ומורב עמקות ומתיקות התורה כמעט אינו שם לב להדי הרעשים המתגלגלים לא הרחק מכאן.

ואילו רבי שמואל שפירא יושב בפינתו, אחוז בקונטרס 'תיקון הכלל' ואומר את עשרת המזמורים בדביקות יוקדת. ובלילות נשמעו בכיותיו ויבבותיו באמירת 'תיקון חצות', שזעזעו את לב השומעים.

המרתף הפשוט הזה הפך לזירת ניסים מופלאה. פעמיים ניצלו יושביו מסכנת חיים ממשית באותה תקופה מתוחה, כאשר פגזים נחתו סמוך מאוד אליהם. פעם אחת היה זה פגז שנחת בתוך בית המדרש עצמו - שהיה באותה שעה ריק מאדם - ממש מעל לראשי שוכני המרתף. חור נפער בכותל בית המדרש, רוב החלונות התנפצו, והרס רב נוצר במקום. אך לא היו נפגעים בגוף.

במקרה אחר, פגז נחת בשטח המרתף עצמו, ובאורח פלא - מאחר ולא היה זה 'מקלט' של ממש וקירותיו לא נועדו להגן מפני פגזים - איש לא נפגע מההדף העצום. היה זה רגע של התגלות השגחה פרטית גלויה.

(מקור: הרה"ח רבי שמעון ישראל שפירא זצ"ל, ספר 'השרף')

שנת תשכ"ז. מלחמת ששת הימים פורצת במלוא עוצה. שלושת צבאות ערב - מצרים, ירדן וסוריה - תוקפים בעת ובעונה אחת את ערי ארץ ישראל. המלחמה הזו העמידה את היישוב היהודי בארץ בסכנה קיומית ממשית. אוירת פחד וחרדה שוררת בכל פינה. מנהיגי מדינות ערב מצהירים בגלוי על כוונתם להשליך את כל היהודים לים, חלילה. לא להותיר שריד ופליט, להשמיד להרוג ולאבד

גילויי השגחה

חלונות מרתף ה'שוהל' במאה שערים

כל נפש בישראל, ללא הבחנה בין נער לזקן, בין טף לנשים. היתה זו עת צרה ליעקב, והחשש לגורל היישוב היהודי היה מוחשי ומיידי.

המרתף של ה'שוהל' - הלא הוא בית המדרש דחסידי ברסלב בשכונת 'מאה שערים' הירושלמית, הפך באותם ימים טרופים לסוג של מקלט. לא היה זה מקלט תקני, אך המרתף שחציו שכן מתחת לפני הקרקע, בשילוב שקי חול שחסמו את חלונותיו הצרים, סיפק ליושביו הגנה מסוימת.

מלבד המתפללים הקבועים, הצטופפו במרתף בית המדרש גם שכנים מהבתים הסמוכים, שלא היתה להם אפשרות למקום מחסה אחר מפני ההפגזות הבלתי פוסקות.

בין שוהי המקלט המאולתר ישבו בסמיכות מקום שלושה מגדולי אותו הדור, מכונסים איש איש בעבודתו הקדושה בדרכו וסגנון עולמו, כשהם חולקים במשך ארבעה ימים את אותו מרחב מחיה. היו אלו הרה"ק רבי מרדכ"ל האדמו"ר מזוועהל, רבי שמואל שפירא מגדולי חסידי ברסלב, ושכנו הגדול, הגאון רבי יוסף שלום אלישיב.

בית המדרש דחסידי ברסלב שכן בסמוך

לחידודא

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:

מהיכן נמשכת החכמה להמציא מכשירים חשמליים? "כולם נמשכים מחכמות התורה, וכל חיותם קיומם ע"י אמונת חכמים". (ליקוטי הלכות פיקדון ה', טז. ע"ש).

הזוכה: א. ח. ש. ירושלים
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

על איזה מצווה

אומר מוהרנ"ת

"שהוא עיקר הכל?"

פרשת השבוע

מהיכן להתחיל להתחזק, ומה ה' רוצה ממנו באותו זמן, וכך הולך מבולבל מבלי שיצליח למצוא את עצמו. וזאת אינו משים אל ליבו שהעצה קרובה אליו מאוד, והוא לצמצם את עצמו ללמוד "פרשת השבוע". כי הסידרא שבכל שבוע מנהגת כל השבוע, וכל ימות השבוע מקבלין חיות מהנקודה שמאירה בהם על ידי קריאת אותו הסידרא, וכפי הנקודה שצריכין לקבל באותו השבוע כן היא הסדרה שהולכת באותו השבוע" (ליקו"ה נשיאת כפיים ה').

ג] ידוע הוזהרת הוזה"ק כמה פעמים, שמי שלומד את המעשיות של התורה כאילו הם מעשיות מהעבר, תיפח רוחו. והוא דבר פלא שעל דבר זה שאדם לומד ומעיין בפרשה רק שמפרש כאילו הם רק מעשיות מהעבר, למה יענש בקללה חמורה כזו. אך האמת שאין זה עונש, אלא הוא תוצאה. כי מחמת שהתורה היא תורת חיים, יש בה כדי לתת חיים חדשים לאדם ולחדש את רוחו, אך כיון שהאדם מפרש את התורה רק על מעשיות שהיו בעבר, זה בעצמו גורם לו ש'תיפח רוחו', כי מאבד את הרוח חיים שהיה יכול לקבל מהתורה.

ובדרך זו הלכו כל צדיקי הדורות לבאר את הפרשה בשבת קודש באופן שמצאו בפרשה דרך לעבודת ה', להוציא ממנה דרכים ישרות, דרכי התעוררות והתחזקות. כי התורה בוודאי שייכת לכל זמן ולכל מקום, הן המעשיות של התורה, והן כל המצוות של התורה, גם כאשר אין שייך לקיים את פשטות המצווה.

כמובן שכל אחד יש לו נקודה אחרת דרכה יכול להתחבר להשי"ת מחדש, אך בכלליות הכל מונח בפרשת השבוע. ולכן נהגו הצדיקים לומר תורה בשבת דייקא על פי הפרשה. וכל אחד צריך להוסיף מעצמו להשתדל למצוא נקודת חיזוק שייכת אליו.

כל שבוע עובר על האדם הרבה מעברים שונים ומשונים. ענינים המטרידים ומצערם את הלב, עגמת נפש וחלישות הדעת, והן מצד התגברות היצר, נסיונות בכמה וכמה אופנים.

כלל ראשון צריך לדעת, בכל מה שעובר עליו, שבוודאי יש לו את הכח לעמוד ולהתגבר לשוב לה' דייקא מאותו מצב, ולהיות קרוב אליו. "כי בוודאי בכל עת וזמן ובכל מקום שהוא, באיזה מדרגה ובאיזה ענין שהוא, תמיד, יש איזה בחינת נקודה טובה שיכול לדבק את עצמו לנקודה ההיא השייך ללבו בעת הזאת דייקא" (ליקו"ה מלמדים ד'). כי הוא כלל גדול שתמיד, בכל מקום, יש נקודה קדושה בעומק הלב שנשארת דבוקה בהשי"ת, וכאשר האדם מתחבר לאותה נקודה אזי יש לו את הכח לקום ולהתנער מכל הקטנות, ולהתחדש לגמרי כגיבור חיל בעבודת ה'. (כמובא באריכות בליקו"מ סי' ל"ד)

כי בכל פעם יש דרך עבודה אחרת שצריך להתחזק. וכמו שיש חילוק בין יום השבת לבין יום חול, ובין יום שזוכה לשבת בבית המדרש, לבין יום של נסיעות. כך גם בפרטיות, בכל יום צריך למצוא הדרך השייכת לו לפי מה שעובר עליו באותו העת.

ב] ואין זוכים לעורר הנקודה של אותו הזמן, לזה מגלה רביז"ל ג' נקודות: א. לדבר עם הצדיק, או ללמוד תורותיו הק'. ב. לדבר עם חבריו בדברי הצדיק. ג. לדבר עם השי"ת, ולהשיח ליבו לפניו. ועל ידי שיעסוק בזה, יזכה שיתעורר הנקודה הפנימית שלו ויוכל תמיד להיות דבוק בה', בכל פעם כפי אותו היום.

אך בכל זאת, לרוב מה שעובר על האדם כל כך הרבה בלבולים, וכמעט שאין יכול לבוא לרגע אחת של יישוב הדעת הראוי, לקיים אלו הג' עצות ליישב דעתו איך להתקרב לאותה נקודה, כי אינו יודע

ובאמת האמונה הוא עיקר החיות של האדם, כי מי שיש לו אמונה חייו חיים, ומי שאין לו אמונה אין חייו חיים כלל, אבל האדם נוטה לזלזל באמונה ואינו מבין כמה עניין זה הוא יסוד הכל והוא עיקר העבודה, וזה מה שבתחילת המאמר רבינו מעורר אותנו שנבין ונדע כמה נחוץ הוא העסק באמונה, להגדיל ולחזק בכל עת את האמונה, כי בלי אמונה אין לאדם כלום, כי הוא סובל חלאים ומכות מופלאות שהכל הוא מחמת הפילת האמונה, וזה כולל הן חלאים בגוף, והן חלאים בנפש, שבלי האמונה חיי האדם הם מרים ממות, ואין לו שום דרך לצאת מהחלאים המופלאים האלו, כי כל הרפואות תלויות באמונה, וממילא כשיש נפילת האמונה אין לו שום רפואה למכות והחלאים המופלאים שיש לו. ולא רק זה, אלא גם תפילה וגם זכות אבות שהם עיקר עיקר זכות קיומנו בעולם, הכל מועיל רק כשיש אמונה, אבל כשיש נפילת אמונה אינו מועיל כלום, ואפילו לעורר רחמים אצל סובביו ע"י גניחות, גם זה אינו מועיל כשיש נפילת האמונה, וממילא מובן עוצם הנחיצות לעסוק בגידול האמונה, כי היא יסוד הכל ובלעדיה אין כלום.

הרפואות ע"י אמונה

והנה רבינו מאריך מאוד בעניין הרפואות וסדר הרפואות שהכל תלוי באמונה, וצריך ביאור מה שהאריך בזה כל כך, ובפרט מה שהקדים את הרפואות לפני התפילה והזכות אבות שהם לכאור דברים עיקריים יותר מהרפואות, ובפרט אחרי מה שהאריך רבינו לעיל [בתורה א] לדבר בעניין הרפואות שכשזוכים לדבר ה' נופל כל הדאקטירי ואין צריך לזה כלל.

אלא שמתוך כללות המאמר מובן שרבינו יורד כאן גם לדרגה הנמוכה ביותר, שגם שם הכל תלוי באמונה, כי יש דרגה של גדלות המוחין שהמוח והמחשבה דבוקים באמונה, [שזה מה שנקרא בהמשך המאמר חלום ע"י מלאך, שהוא ההשפעה של מחשבות האמונה על דרגת האדם]. ואז אין צריך כלל רפואות, אלא זוכים לרפואות ע"י המאכלים, [כמו שמתבאר בתורה הנ"ל, וכפי שמתבאר בהמשך המאמר שתיקון המאכלים הוא ע"י בחינת תיקון המלאכים שהוא הארת האמונה שמאירה לאדם]. אבל יש דרגה של קטנות המוחין, [שזה מה שנקרא בהמשך המאמר חלום ע"י שד, שע"י האדם נופל לבחינת שינה והסתלקות הדעת כמו שמתבאר בהמשך המאמר]. ובתחילת המאמר בא רבינו להדגיש שגם בדרגה הנמוכה הזו שהאדם בחלאים מופלאים, והוא כן נצרך לרפואות, גם שם הכל תלוי באמונה, כי בלי אמונה, לא יעזור לו שום דבר, לא רפואה, ולא זכות אבות, ולא תפילה, ואפילו לא גניחות של אזי ואבין]. אבל עם אמונה יכול לזכות להכל.

ועיקר האריכות שמאריך רבינו בעניין הרפואות הוא שהם תלויים בגשמים שהם תלויים באמונה, כי הגשמים הוא חיבור שמים וארץ, שהוא שפע שבא מלמעלה ללמטה, והוא שפע רוחני שמתלבש בגשמיים, עד שיורד לעפר ולכל דבר, ורק ע"י הם הרפואות כפי שמבאר רבינו שלכן הכל תלוי באמונה, ובה מגלה רבינו את יסוד דרך התיקון בעולם [שזה הדרך של תיקון המאכלים שמתבאר בסוף המאמר] שהוא ע"י שלוקחים את שפע אור האמונה ומכניסים אותו לתוך כלים וצמצומים, [וכפי שיתבאר עוד בהמשך המאמר].

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"מ סי' ס"א | לקו"ת סי' ה' יש לפנות: yotamattar@outlook.co.il | בלש"ק בשלוחה 6, בלש"ק בשלוחה 5. לשמיעת השיעורים על התורות הנ"ל בקו היעודי בקול הלשון 03671016, באידיש בשלוחה 6, בלש"ק בשלוחה 5.

מושגים בתורה ה' תניינא

השגות

סדר זרעים

פעולת גידול הצמחים כראוי היא מנפלאותיו יתברך העצומים, ועיקר הדבר שכל הגידול וחיותם נמשך בסודות וריזים נפלאים, שכוללים בסוד המרכבה המובא בסוף המאמר, שעל ידי זה בכל מקום ומקום יהיו את הצמחים והסגולות שצריך (וכדלקמן במאמר), וכל הכחות שלהם לזמן ולרפואה הוא משפיע יתברך שמשפיע לחיות ולקיים את העולם (בבחינת פרנסה כדלקמן), וכל זה הוא כלול בחיזוק האמונה, כלומר שחוץ מעצם נקודת האמונה משפיעים עליה שפע מלמעלה מעלה כדי להחיותה ולגדלה, שמשום כך צריך תמיד לחפש ולחזק עצמו באמונה. ולכן כל המדות הטובות והמוחזין עיקרם לחזק ולגדל את האמונה, והם כל כחות הנפש והגוף, שעל ידי האמונה כולם מתאחדים לדבר אחד שהוא גילוי האמונה.

עצת המרגלים

משה רבינו מתפלל על יהושע לבל ייכשל בחטא המרגלים: "י-ה יושיעך מעצת המרגלים". תפילה זו אומרת דרשני, למה לא התפלל בפשטות "י-ה יושיעך מלחטא בחטא המרגלים", ומהו ענין התפילה להינצל מ'העצה' של המרגלים.

אך כבר בארנו בעבר, שעיקר החינוך הוא לא רק חינוך להישמר מחטאים ולחייב ללכת בדרך טובה, אלא בעיקר חינוך להישמר מ'העצה' שיש מאחורי החטאים, ולקשר ל'עצה' שיש בעשיית הטוב.

כי יש שלש אופני השפעה וחינוך. א] השפעת מוחין ושכליים. ב] השפעה של הוראות וציוויים. ג] השפעה של 'עצות', שהיא המקשרת בין המוחין והשכל אל עולם המעשה, ונסביר:

השפעה של מוחין ושכליים הוא, ליישר את ההשקפה וללמד לימודי דעת, לפתוח את הראש להתבונן באמת ולהכניס עומק למשמעות החיים. ואמנם הוא חלק חשוב ביותר בחינוך, אך חכמה ודעת בלבד אינו מספיק בשביל להזיז את הנער לפעול למעשה.

לעומת זאת יש חינוך 'הוראות וציוויים' בדרך של משמעת, שהוא חלק נצרך ביותר בחינוך להרגיל לעשות בפועל למעשה ללא הרבה הסברים, להרגיל ללמוד ולעשות מצוות בפועל, ולחנך להרגלים של דרך ארץ וכו'.

אך מה שיכול באמת לבנות אדם הוא, השפעה של עצות. המשמעות של 'עצות' הוא, לקרב את הנושא המדובר אל הלב של המתעניין עד שמתוך הדברים יבין למעשה דרכים איך על ידם יוכל לבצע בפועל פעולות שאכן יקרבו אותו לאותו הדבר שעסקו בו.

התוצאה של 'עצה' נכונה הוא שהמתעניין יוצא מהייעוץ מלא ברוח של עשייה, מלא ברוח של גבורה, כי הוא מרגיש שייך. הדבר שהיה נראה כה רחוק וקשה להשגה נעשה לפתע קרוב אליו, הוא מבין למעשה איך לעשות זאת, [על המשיח נאמר (ישעיה י"א) שישפיע 'רוח עצה וגבורה'].

אין זה סותר את דרך השפעת השכל ודרך השפעת ההוראות, אך השינוי האמיתי של האדם הוא כאשר הצלחנו לקרב הדבר אליו ולתת לו שייכות פנימית, על ידי שהבין את ה'העצה'. כי כל אחד רוצה טוב, אין נער שאינו חפץ לגדול, רק שהדבר נראה רחוק ממנו, הוא לא מרגיש שייך.

גם הנחש הצליח לפתות את חווה ע"י שנתן 'עצה', וקירב לה את ההבנה שתרוויח כשתאכל מעץ הדעת, וכמה כח תקבל מכך 'כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלוקים', ולכן קוראים לחטא 'עצת הנחש'.

גם המרגלים החטיאו את עם ישראל על ידי 'עצה', החטא לא היה עצם הלשון הרע על ארץ ישראל, אלא על כך שהניאו את לב ישראל מלבטוח בה, הם החלישו לב ישראל שירגישו 'חגבים' וקטנים בעיני עצמם. ועל כך התפלל משה: "י-ה יושיעך מ'עצת' המרגלים".

כי זהו עיקר החינוך שצריך הרב המוחן להשפיע על תלמידיו לא רק שלא לחטא, אלא שיזכו להנצל מהעצה של החלישות והריחוק ויתקרבו לעצה והגבורה האמיתית של התורה.

אתה אלוך

צריך אכן לקחת את עצמנו, ב"ה היה לנו מלך, דוד מלך ישראל, הוא השאיר לנו תהילים ברוח הקודש, ברוח הקודש גבוה. היה מקובל מסיני שיהיה כ"ד ספרים ואנשי כנסת הגדולה הבינו שהתהילים הוא גם חלק מהכ"ד ספרים.

יש לנו הייליגער תהלים; רבותי! תאמרו תהילים. עוד פרק, עוד פרק, תסיימו את התהילים, תתחילו עוד פעם. יש לנו שפה קדושה.

וגם יש קונטרס שמדפס בו כל פסוקי-הבטחון. יש ענין לומר כל יום, דף, כמה דפים, של פסוקי בטחון (שנלקטו) מהתהילים ומכל התורה כולה. עוד פסוק של בטחון ועוד פסוק של בטחון. זה מביא בטחון, זה מביא את כל הברכות ואת כל הישועות.

וצריך לדעת שיש לנו רבנו של עולם, הוא עזר לנו, והוא יעזור לנו. שלא יהיה פחדים מהמצב, רק יותר אמונה, ורק תהילים, ורק לדבר מישועות ה'. כמה שיש יותר אמונה, שמאמינים בה'... כל אחד שיתבונן, עד עכשיו השי"ת עזר לו כל כך, אז בוודאי השי"ת יעזור לו גם הלאה. מה צריך לפחד, הרי הוא ראה שהקב"ה משיגה עליו. ממילא צריך להתחזק באמונה, אין עוד מלבדו. הקב"ה שומר עלינו ואף אחד לא יכול לעשות לנו רע בלי השי"ת.

שהקב"ה יעזור שכלל ישראל יהיו מוגנים בכלליות ובפרטיות מכל הצרות ומכל העגמות נפש, ושיושעו בכל הברכות ובכל הישועות במהרה בימינו.

(מתוך שיחת הרה"צ בתחילת המלחמה אחר שמחת תורה תשפ"ד)

יש עכשיו מצב של מלחמה, כשמיגיע שונא מחפשים עצה כזאת ועצה כזאת, חושבים כל מיני מחשבות, מחפשים (עצות) מה עושים. איך הולכים נגד (השונא), איך נלחמים... אבל א-נ-ח-נ-ו י-ו-ד-ע-י-ם שלא זאת הכוונה של הבורא...

הכוונה של הבורא היא, תן צעקה להשי"ת: "רבש"ע אתה אלוך, אתה יכול לעזור לי. תעזור לי" - זה מה שרוצה הבורא עולם, ו... אז נושעים.

יש לנו הייליגער תהלים, לומר הרבה תהילים. בכוונה, כל יום. רביה"ק אומר, שבתהילים דוד המלך הכניס את כל נשמות ישראל. מה שעובר על כל אחד מיישראל כתוב בתהילים. וזה הפירוש האמיתי של התהילים. מכל שכן מצבים של כל כלל ישראל, זה בוודאי כתוב בתהילים.

אז צריכים לומר תהילים מילה במילה בכוונה, לכוון כמה שאפשר. הסודות-התורה והעמקות של תהילים הם בלי גבול, (אמנם) אנחנו צריכים לכוון את פירוש המילות הפשוט. אם לא יודעים את פירוש המילות הפשוט, יש לכוון לומר טוב את התיבות... ועוד תהילים, ועוד תהילים, ועוד תהילים, זה הדבר הטוב ביותר שמציל מכל הצרות ברוחניות ובגשמיות.

אנחנו רואים שיהודים יודעים מה שהקב"ה רוצה. הקב"ה רוצה אנחה אמיתית: "רבש"ע דו ביסט מיין גאט (אתה א-ל), אתה יכול לעזור לי". את האנחה הזאת הקב"ה רוצה, ואז מגיעה הישועה האמיתית.

עומק הפרשה

איך לרגל בהצלחה

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים:

'לדעתך, שבאו ישראל ואמרו נשלח אנשים לפנינו, ומשה נמלך בשכינה. אמר אני אמרתי להם שהיא טובה, חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים' (רש"י)

את עומק הענין מבאר מוהרנ"ת, שארץ ישראל היא עיקר התכללות האדם בקדושה, מטבע הדברים הכניסה לשערי הקדושה באופן של נס, ברגע אחד יכול השי"ת להביא בלב האדם התעוררות לקדושה, להמאס עליו את הרע, להטעימו נועם יראת ה', את מתיקות אהבת ה', את מתיקות התורה הק' אשר כל חפצין לא ישוו בה.

ואכן הכניסה לארץ ישראל הייתה למעלה מדרך הטבע, הירדן נחצה לפנייהם לשנים, חומות יריחו האדירה שקעה באדמה, אבני אלגביש ירדו משמים על שונאי ישראל, "שמעו עמים ירגזון... תפול עליהם אימתה ופחד עד יעבר עמך ה' עד יעבר עם זו קניית", זו היא ההנהגה והפשוטה של הכניסה לארץ ישראל.

אך טבע האדם שגם כשמיגיעה השעה להכנס לארץ ישראל, לשערי הקדושה, הוא מודד את הכניסה במידות של טבע, מחשב את כוחו מול כח המניעות, ולפי הערכה זו הוא בודק אם יש טעם

לנסות שוב להכנס לשערי הקדושה.

הנהגה זו היא הנהגה של שליחות, שהאדם אינו סומך את עצמו על הנהגת השי"ת בבטחון גמור, אלא מוסר את עצמו להנהגת הטבע, יורד לקטנות של הטבע, והיא היתה תחילת חטא המרגלים, ראשית עוון זה היה צמצום הכניסה לקדושה, לתוך כלים ומידות של טבע.

גדולים רחמי ה', וגם כשהאדם הולך בדעת זו עדיין ה' עמו, ומסייע לו להכנס לשערי הקדושה, וכמו שכתוב "וישלח אתם משה ממדבר פארן על פי ה'", ופירש"י 'ברשותו', ואף עשה עמהם ניסים נפלאים (כמובא במדב"ר טז, יג).

אך הטעות הגדולה היא כשהשליח אינו נאמן למשלח, הנהגה שאינו נזהר להכניס בתוך הטבע את האמונה, כי באמת גם כשיורד לטבע עליו להכניס את מדת האמונה, לזכור שבאמת השי"ת מנהיג את עולמו, וכל מעשיו אינם אלא השתדלות לבד.

עבודה זו היא מעבודות העיקריות שבחיי האדם, הגבול הדק שבין ההשתדלות לחסרון האמונה הוא הגבול שבין שליחות למרידה, בין יהושע וכלב לשאר המרגלים, ועליה אנו זקוקים לנח הצדיקים שיעוררו עלינו רחמים - 'יה יושיעך מעצת מרגלים' (ע"פ ליקו"ה שלוחן ג, טו ודברי נועם שם)

מתחדשים

♦ ה' צֶלֶק על יד יְמִינָה: בימים אלו שוב העולם מתהפך מצד אל צד כשאין אדם יודע מה יילד יום, דווקא מתוך החושך, מאירים באור יקרות אלו הזוכים לצעור באורו ובעצותיו של רביה"ק המאירים בכל עת וזמן, ובפרט אלו העוסקים בעצת העצות בשיחה התבודדות לפני השי"ת, אשר מוצאים עצמם חיים מחדש דווקא מול כל האתגרים ללא בהלה ובלבול. הלוואי ונזכה להתחדש בימים אלו בקשר חדש עם בעל הכוחות כולם, לקראת עולם של תיקון השלם במלכות ש-די.

♦ יחד עם זאת, בל נשכח את צוואתו של רביה"ק זיע"א שציווה והזהיר שכל מי שסר למשמעתו מצווה ומוזהר להיות אצלו בראש השנה - איש בל יעדר! שומה עליו לא להמתין לרגע האחרון, ולהרבות בתפילה ובתחנונים לפני השי"ת שיסורו להם המניעות כליל, ובאו לציין בריתה.

♦ התורה הזמנית: גם במסלול 'לטייל בתורתו' העוסקים בתורה ס"א צוללים במרץ לשאוב דעת וחיות מתורות רביה"ק זיע"א, כשלאחרונה יצא לאור החוברת המבוקשת 'קשרי המקראות' המרחיב את היריעה סביב המקורות אותם מצטט רביז"ל בדבריו, ופותח בהם צוהר לעולמות חדשים של דעת נפלאה. ניתן להשיגם בבתי המדרש של חסידי ברסלב, או אצל הנציגים.

♦ עדכון: בס"ד הוקם אהל מפואר סביב ציון שרקה בת רביה"ק זיע"א בעיר קרמנצ'וק, וזאת לאחר שחולל כמה פעמים בהתנכלויות אנטישמיות. ניתן להשתתף בעלויות במס': 0527114670.

יורל ע"י מנחם עלה לתורה
בבל ענין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148

במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המקור: נסמך מיד יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישות נכס נצח: עלה לתורה, בנק
מדינת ישראל, 17, סניף 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

פי באמת רק העניים והאביונים קטני השכל שאינם בקיאים במצב העולם, רק הם סוברים שאנשים כאלו ההולכים בשירותים לבם, בדרגים עליו של המוקדמים שהתחילו מחדש בעולותיהם הרבים, יש להם כל העולם הזה וזוהי נחת.

אבל באמת מי שיש לו מוח בקדקדו וקנין בהם ובדרכיהם, הוא יודע מעצם מדיניות היותם, שהם מלאים פעם ומכאובות יגון ואנחה כל ימיהם, וחוקרים שגם בכל עת על התסידים המאיימים והקשרים על ששמונים שמחה אמתית בהשם יתברך, יש להם נחת רוח ושמחה גדולה בשבתות וימים טובים ומיזצא בזה בכל עת שאנו זוכים לזכר הטוב אשר הטיב עמנו השם יתברך, שהבדילנו מן העושים האלה, ושם חלקנו בחיים:

(ליקוטי הלכות פריה ורביה ג, ד)

יהלום

דברי רבנו ז"ל, כל דבריו פתחלי
אש, יודדים עד עמקי תהום
להעלות נפשות מבאר שחת,
ועולים למעלה משמי השמים.
מי יעלה שבהם, מי יספר נזראות
גדלתם, אין דגממתם:

(ליקוטי הלכות מברכות הרי"ד, א)

לכבוד הבה"ח המיוחד הדורש להתקרב לה'.

בענין הספיקות שהעלית האם שייך גם לאיש פשוט שאינו בדרגה גבוהה להיות דבוק במחשבתו בה', ואין באמת אפשר לזכות להרגיש אור במצוות, טעם בלימוד, דביקות בתפילה וכו'.

דע לך שהשי"ת מאיר את אורו תמיד ללא הפסק, אין רגע שמפסיק להשפיע שפע של התקרבות. אלא שצריך אתה להביא את עצמך להיות מוכן בליבך ולהסכים שאכן באמת יאיר עליך אור ה'.

כל מה שאתה צריך לעשות הוא, שבכל פעם כשמתעורר בך הרצון שיאיר עליך אור ה', כגון בתחילתו של יום, בתחילת לימוד, לפני כל תפילה, לפני האכילה וכדומה, תחזק את עצמך במחשבה, שבדואי יש ברגע זה אור עצום ואדיר שמאיר ממש כאן בסמוך אליך.

אין הבדל אם הנך מרגיש אם לאו, זו מציאות קיימת שיש כאן עכשו ממש אור ענק של גילוי אור ה' שהולך ומושפע עכשו.

*****

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכות הדלקת נרות שבת (א)

כשהדלק לכבוד שבת, אין יוצאים בזה.

ד. וכמו כן יש לעשות בנרות של יום טוב, ואף שיש נהגות להדליק ביום טוב בלילה - מכל מקום לפי האמור יש להקפיד להדליק בערב יום טוב דיקא כדי שתוכל להדליק גם את החשמל.

ה. ביו"ט שאחר השבת, או ביו"ט שני או ביום שני של ראש השנה, שאור החשמל דלוק מן הכבד או שהשעון מדליק לעתותי ערב את החשמל, שאז הרי אי אפשר להדליק הנרות בשעה שהחשמל מכבה והדלקו שאולכלים - אז בהכרח לסמוך על הפוסקים שסוברים שיש איזה תועלת בהדלקת נרות אף במקום שיש אור החשמל (ולסדר שהשעון יכבה את החשמל בשעה שמדליקים הנרות קשה להורות כן שישבו כמעט בחושך חצוי שעה. וגם סו"ס בסעודת יו"ט שאז עיקר החיוב והמצוה, לא תריח שום הנאה מהנרות).

אך זה שיש רבן שפירא ליקוטי פסיעים י - יב דין אורח - כמעט ולא שייך לצאת ידי חובה בהדלקת נרות במקום שיש אור חשמל (וכאמור לעיל שאין מועיל תוספת אורה במקום כזה). בכל אופן אם יש אפשרות להדליק נרות גדולות שילקו גם לאחר ששעון שבת מכבה את החשמל, וגם שיהיה במקום שיש לאור הנרות איזה תועלת, אזי בדין צריך לעשות כן.

ו. אך דע שכל האמור עד כאן הוא כשאור חשמל דולק בחדר זה, אבל אם רק נכנס אור מחדר אחר או מתארת הרחוב, לפעמים יש תועלת מאור הנרות ואפשר לברך עליהם. והכל לפי הענין.

נמצאים במקום שמוספים כבוד, אבל לא משהם מנחים באיזה פנה שאז אינם מוספים לא ענין ולא שמחה ולא כבוד. וכל שכן בשיא חדר הבית, שאין יוצאים ידי חובה כלל במה שמוספים כבוד.

ב. האם אפשר לצאת ידי חובת הדלקת נרות שבת באור חשמל? הרבה פוסקים סוברים שאפשר לצאת ידי חובת הדלקת נרות שבת ואף לברך על הדלקת אור חשמל בלילה. וי"א שאין יוצאים ידי חובה. וי"א כשאין אפשרות אחרת חייבים להדליק את אור החשמל, אך אין לברך על זה.

והנהגה נראה כן: לכתחלה חייבים להשתדל שלא לצאת ידי חובת הדלקת נרות שבת בחשמל, וכל שכן שלא לברך על זה. אך כאשר אי אפשר להדליק נר רגיל - פשוט וברור שחייבים להדליק את החשמל, ואז אפשר גם לברך על זה, כיון שכן דעת הרבה פוסקים.

ג. למעשה כל אשה המדליקה נרות השבת, מעשה כן: תדליק את הנרות ואחרי זה תדליק את אור החשמל ואחר כך תברך. ובהנהגה הברכה גם על אור החשמל, ודומה למי שמדליקה עשר נרות שמברכת בסוף על פלם, שפלם נחשבים כנרות שבת. אפשר גם לעשות להפך, דהיינו שתדליק מקדם החשמל ואחר זה תדליק את הנרות. אלא שבה נמצא שבעת שהדליקה הנרות לא הוסיפה כלום באור וכאמור, ולכן צריך לעשות כמו שכתבנו מקדם.

ד. אם החשמל דלוק כבר מקדם, תכבה אותו ותחזיר ותדליקנו (כי נר) אור שלא הודלק לכבוד שבת, אינו נחשב כנר של שבת. ואם הודלק לפני זמן פלג המנחה אפילו

סעיף ח - תוספת אורה במקום שיש כבר נר של שבת ורוצים להדליק נר נוסף לכבוד שבת, יוצאים ידי חובה ואפשר לברך על זה רק בשני תנאים: (א) שהנר הזה יוסיף אור באופן שיש בזה תוספת שמחה וענין שבת (ב) דוקא אם מדליקים אותו 'במקום שאולכלים שם סעודת ליל שבת', אבל בשיא חדר הבית, אי אפשר לברך על נר כזה למרות שמוסיף אור (לפני"ש הרמ"א רס"ג ומו"ש"ש).

סעיף ט - נרות שבת כשיש תאורת חשמל (בכל ענין זה יש מבוזה גדולה בין אחרוני זמננו, וקצת המצב מהשטרע לסדר את שיטותיהם. והנהגה דתבתי לפני"ש: באר משה ח"ה קיב - קיט, ח"ט, סו"ס, ח"ט סו"ס. מאורות נתן, הדלק"ה. שש"כ פמ"ג לב, דל, ובהערות שם. משנ"ב דרשן, רס"ג 45. נשמות שבת ח"א, שי - שטו, שמה, שעט, שפ"ד).

א. לכאורה אין יוצאים ידי חובה ואי אפשר לברך על נרות השבת במקום שיש אור חשמל, כי הנרות אינם מוספים כלום, בבחינה שירגא בטוהרה מאי מהני. ואף אם נאמר שבעל זאת מוספים איזה אור, מכל מקום הם רק בגדר 'תוספת אורה', וכאמור בסעיף ח שהתיר לברך על תוספת אורה הוא מטעם שמוסיף ענין ושמחה, וכמוכח שאור הנרות אינו מוסיף שום ענין ושמחה. ואף שהנרות מועילים במדה והחשמל יכבה, מכל מקום אין בזה טעם מספיק לברך עליהם.

ו"א שבעל זאת יוצאים ידי חובה ואפשר לברך עליהם, כי מוספים כבוד לשבת, כמו שמדליקים נרות בסעודה חשיבה או לכבוד אדם חשוב. ואם כן גם בזה מכבדים השבת שמדליקים לכבודה נרות. אמנם אף הם לא אמרו זאת אלא רק כדי ליישב המנהג. וגם דבריהם מובנים רק בהדלקת נרות שבת שבמקום הסעודה ואכן הם